

PROVES D'ACCÉS A LA UNIVERSITAT

PRUEBAS DE ACCESO A LA UNIVERSIDAD

CONVOCATÒRIA JULIOL 2024	CONVOCATORIA JULIO 2024
Assignatura: HISTÒRIA D'ESPANYA	Asignatura: HISTORIA DE ESPAÑA

CRITERIS DE CORRECCIÓ / CRITERIOS DE CORRECCIÓN

1ª) (Hasta 1 punto) Solo se corregirá una respuesta. En el caso de que se respondan las dos, se corregirá la primera de ellas.

a) DE LOS DOCUMENTOS 1 y 2

Obtendrá hasta *1 punto* todo el alumnado que describa convenientemente sus características. Ambas son fuentes primarias de carácter público. La primera, la Proclama de Riego de 1820 restableciendo la Constitución de 1812, es de naturaleza política. La segunda, el Decreto de Fernando VII anulando la Constitución y restableciendo el absolutismo, es de naturaleza jurídica (en ambas también se puede considerar el aspecto jurídico o político).

b) DE LOS DOCUMENTOS 3 y 4

Obtendrá hasta *1 punto* todo el alumnado que describa convenientemente sus características. En este caso, las dos fuentes son primarias y públicas, y ambas de tipo jurídico. El Decreto es una disposición legal de nombramiento de Niceto Alcalá Zamora como presidente del Ejecutivo. El destinatario preferente de ambas fuentes son los ciudadanos españoles del nuevo régimen republicano en España tras los sucesos que siguieron a las elecciones municipales del 14 de abril de 1931. El segundo documento es un fragmento de la Constitución republicana, cuyos artículos corresponden a sus Disposiciones Generales, aprobada en las Cortes Constituyentes el 9 de diciembre de 1931.

2ª) (Hasta 2,5 puntos) Solo se corregirá una respuesta. En el caso de que se respondan las dos, se corregirá la primera de ellas.

a) DE LOS DOCUMENTOS 1 y 2

Conseguirá hasta *2,5 puntos* todo el alumnado que sepa extraer y analizar las ideas de los textos y las sitúe en el contexto histórico correspondiente: la crisis del Antiguo Régimen. Esto es, que sepan situar las dos fuentes en el Trienio Liberal (1820-1823), la vuelta del absolutismo y la llamada Década Ominosa (1823-1833). A nivel internacional: tras la derrota de Napoleón en Waterloo las monarquías europeas se unen en la Santa Alianza, para evitar la extensión del liberalismo. La consagración del derecho de intervención respaldó, por ejemplo, la injerencia de Austria en Italia (1820) y de Francia en España (1823). Importante es la referencia a la independencia de Hispanoamérica.

b) DE LOS DOCUMENTOS 3 y 4

Conseguirá hasta *2,5 puntos* todo el alumnado que sepa extraer las ideas de los textos y las sitúe en el proceso histórico correspondiente. El documento número 3 es un Decreto del Gobierno provisional de la nueva República española. Su idea principal es el nombramiento de Niceto Alcalá Zamora, fundador del partido conservador Derecha Liberal Republicana, como presidente del Gobierno provisional. Una idea secundaria es la legitimación del nuevo régimen político y su Gobierno provisional, tras la ruptura con el sistema constitucional precedente y la monarquía, como expreso deseo del pueblo en ejercicio del

principio de soberanía popular. Otra idea secundaria es que la decisión también se apoya en el acuerdo político de las fuerzas republicanas, que habían secundado el Pacto de San Sebastián, celebrado el 13 de agosto de 1930. El documento número 4 recoge fragmentariamente varios artículos de las Disposiciones Generales de la Constitución republicana de 1931. La idea principal es el establecimiento jurídico de la naturaleza del nuevo régimen político español, pautándose sus principales características a modo de ideas secundarias: su naturaleza democrática y social, fundamentada en el principio natural de la soberanía popular; el principio de igualdad jurídica ante la ley; el reconocimiento del principio de autonomía de gestión de sus territorios; el carácter aconfesional del Estado; y el carácter pacifista y la asunción del principio de primacía de las normas del Derecho Internacional por España. La respuesta deberá contextualizar debidamente la instauración de la República en España en relación con la crisis del liberalismo restauracionista y en los años de ascenso del fascismo en la Europa de posguerra y el impacto de la crisis económica mundial tras el crac bursátil de octubre de 1929.

3ª) Defina DOS de los conceptos siguientes (Hasta 2 puntos) Solo se corregirán dos conceptos. En el caso de que se respondan más dos, se corregirán los dos primeros. Obtendrán 2 puntos quienes definan dos de los conceptos planteados de forma clara y sepan situarlos históricamente.

El primer concepto, los *Liberales* están a favor de la Constitución y se dividen entre doceañistas y moderados. El segundo, *Absolutistas* se refiere a los que apoyan a Fernando VII y la monarquía absoluta.

El tercer concepto, *Republicanismo*, se refiere a una ideología y un movimiento político que postula el gobierno de una nación como una república, lo que compete a toda la ciudadanía como expresión de la voluntad soberana del pueblo y a la que no puede sustraerse nunca un gobierno legítimo. El republicanismo es opuesto a la monarquía, la oligarquía y la dictadura, protegiendo normativamente la libertad y la igualdad ante la ley. El cuarto concepto, *Democracia*, puede definirse como el sistema político en el que la soberanía reside en el pueblo y es ejercida mediante sufragio universal de manera directa o indirectamente por medio de representantes. Además, en una democracia debe existir una separación efectiva de poderes y deben constitucionalizarse derechos colectivos, laborales o sociales (en estos dos últimos factores, junto al sufragio femenino, se diferencia claramente una democracia de un sistema liberal no democrático como el de la Restauración). En el siglo XX, España ha vivido bajo un régimen democrático en dos períodos distintos, durante la II República (1931-1936) y desde la aprobación de la Constitución de 1978 durante la transición hasta la actualidad.

4ª) (Hasta 2,5 puntos) Solo se corregirá una respuesta. En el caso de que se respondan las dos, se corregirá la primera de ellas.

1.- Obtendrá hasta 2,5 *puntos* todo el alumnado que desarrolle los aspectos fundamentales de la temática en relación con las fuentes documentales referidas. Es decir, que sepan exponer el Trienio Liberal (1820-1823) las principales reformas emprendidas –liberalización de la industria y el comercio, venta de tierras de los monasterios, etc.–, así como la intervención de la Santa Alianza y la restauración del absolutismo: la llamada Década Ominosa (1823-1833), con la represión a los liberales, derogación de lo legislado en Cádiz, los conflictos dinásticos y la independencia de Hispanoamérica.

2.- Obtendrá hasta 2,5 *puntos* todo el alumnado que desarrolle los aspectos fundamentales de la temática utilizando las fuentes como punto de partida. En este caso se deberá exponer los principales acontecimientos de la instauración de la Segunda República española desde las elecciones municipales del 14 de abril de 1931, la formación de las Cortes Constituyentes en julio, las principales características de la Constitución republicana aprobada el 9 de diciembre, las etapas políticas del período republicano, insistiendo en las reformas políticas, educativas y sociales más señaladas aprobadas bajo el Gobierno de Manuel Azaña, incluyendo la aprobación del voto femenino.

5ª) (Hasta 2 puntos) Solo se corregirá una respuesta. En el caso de que se respondan las dos, se corregirá la primera de ellas.

1- Obtendrán 2 puntos quienes refieran como se han reflejado los enfrentamientos entre liberales y absolutistas a lo largo del siglo XIX y la importancia de los pronunciamientos militares: (Riego (1820), La Granja (1836), O'Donnell (1854); Topete, Serrano y Prim (1868), Pavía y Martínez Campos (1874).

2.- Obtendrán hasta 2 *puntos* quienes puedan explicar comparativamente los procesos de cambio político democrático en 1931 y en 1977 y 1978 en España, incidiendo en las principales características de las Constituciones de 1931 y 1978.

En esta última pregunta la respuesta es muy abierta y permite diversos razonamientos correctos. Con ello se valorará si el alumnado sabe refundir datos e ideas procedentes del proceso de aprendizaje de la materia y los que proceden del análisis de las fuentes facilitadas. La nota final sobre 10 *puntos* se obtendrá después de sumar las cuatro calificaciones citadas. El corrector sólo podrá exigir los conocimientos contemplados en los núcleos temáticos de la programación y los que proporcionen las fuentes de información. No obstante, si el alumnado aporta conocimientos no contemplados y están bien utilizados en el contexto, se le valorarán positivamente para aumentar la calificación obtenida. Conviene recordar que, aunque el alumnado deberá integrar en la composición del texto sus conocimientos y la información facilitada por las fuentes, en esta prueba no se valorarán solamente los conocimientos, por lo que para establecer la calificación definitiva se valorará el conjunto de la composición y la redacción.

PROVES D'ACCÉS A LA UNIVERSITAT

PRUEBAS DE ACCESO A LA UNIVERSIDAD

CONVOCATÒRIA	JULIOL 2024	CONVOCATORIA	JULIO 2024
Assignatura: HISTÒRIA D'ESPANYA		Asignatura: HISTORIA DE ESPAÑA	

CRITERIS DE CORRECCIÓ / CRITERIOS DE CORRECCIÓN

1ª) (Fins a 1 punt) Només es corregirà una resposta. En el cas que se'n responguen les dues, es corregirà la primera d'aquestes.

a) DELS DOCUMENTS 1 i 2

Obtindrà fins a 1 punt tot l'alumnat que en descriga convenientment les característiques. Ambdues són fonts primàries de caràcter públic. La primera, la Proclama de Riego de 1820 en què restableix la Constitució de 1812, és de naturalesa política. La segona, el Decret de Ferran VII en què anul·la la Constitució i restableix l'absolutisme, és de naturalesa jurídica (en ambdues també es pot considerar l'aspecte jurídic o polític).

b) DELS DOCUMENTS 3 i 4

Obtindrà fins a 1 punt tot l'alumnat que descriga convenientment les seues característiques. En aquest cas, les dues fonts són primàries i públiques, i totes dues de tipus jurídic. El Decret és una disposició legal de nomenament de Niceto Alcalá Zamora com a president de l'Executiu. El destinatari preferent de totes dues fonts són els ciutadans espanyols del nou règim republicà a Espanya després dels successos que van seguir a les eleccions municipals del 14 d'abril de 1931. El segon document és un fragment de la Constitució republicana, els articles de la qual corresponen a les disposicions generals, aprovada en les Corts Constituents el 9 de desembre de 1931.

2ª) (Fins a 2,5 punts) Sols es corregirà una resposta. En el cas que se'n responguen les dues, es corregirà la primera d'aquestes.

a) DELS DOCUMENTS 1 i 2

Aconseguirà fins a 2,5 punts tot l'alumnat que sàpia extraure i analitzar les idees dels textos i les situe en el context històric corresponent: la crisi de l'Antic Règim. Això és, que sàpien situar les dues fonts en el Trienni Liberal (1820-1823), la volta de l'absolutisme i l'anomenada Dècada Ominosa (1823-1833). A nivell internacional: després de la derrota de Napoleó a Waterloo les monarquies europees s'uneixen en la Santa Aliança, per a evitar l'extensió del liberalisme. La consagració del dret d'intervenció va donar suport, per exemple, a la ingerència d'Àustria a Itàlia (1820) i de França a Espanya (1823). Important és la referència a la independència d'Hispanoamèrica.

b) DELS DOCUMENTS 3 i 4

Aconseguirà fins a 2,5 punts tot l'alumnat que sàpia extraure les idees dels textos i les situe en el procés històric corresponent. El document número 3 és un Decret del Govern provisional de la nova República espanyola. La seua idea principal és el nomenament de Niceto Alcalá Zamora, fundador del partit conservador Dreta Liberal Republicana, com a president del Govern provisional. Una idea secundària és la legitimació del nou règim polític i el seu Govern provisional, després de la ruptura amb el sistema constitucional precedent i la monarquia, com a exprés desig del poble en exercici del principi de sobirania

popular. Una altra idea secundària és que la decisió també es basa en l'acord polític de les forces republicanes, que havien secundat el Pacte de Sant Sebastià, celebrat el 13 d'agost de 1930. El document número 4 arreplega fragmentàriament diversos articles de les disposicions generals de la Constitució republicana de 1931. La idea principal és l'establiment jurídic de la naturalesa del nou règim polític espanyol i pautar les principals característiques a manera d'idees secundàries: la naturalesa democràtica i social, fonamentada en el principi natural de la sobirania popular; el principi d'igualtat jurídica davant la llei; el reconeixement del principi d'autonomia de gestió dels seus territoris; el caràcter aconfessional de l'Estat, i el caràcter pacifista i l'assumpció del principi de primacia de les normes del dret internacional per Espanya. La resposta haurà de contextualitzar degudament la instauració de la República a Espanya en relació amb la crisi del liberalisme restauracionista i en els anys d'ascens del feixisme a l'Europa de postguerra, i l'impacte de la crisi econòmica mundial després del crac borsari d'octubre de 1929.

3ª) Definiu DOS dels conceptes següents (fins a 2 punts) Sols es corregiran dos conceptes. En el cas que se'n responguen més de dos, es corregiran els dos primers.

Obtindrà 2 punts qui definisca dos dels conceptes plantejats de forma clara i sàpien situar-los històricament.

El primer concepte, els Liberals estan a favor de la Constitució i es divideixen entre els partidaris de la Constitució de 1812 (*doceañistas*) i els moderats. El segon, Absolutistes, es refereix als que fan costat a Ferran VII i la monarquia absoluta.

El tercer concepte, Republicanisme, es refereix a una ideologia i un moviment polític que postula el govern d'una nació com una república, la qual cosa competeix a tota la ciutadania com a expressió de la voluntat sobirana del poble i a la qual no pot sostrair-se mai un govern legítim. El republicanisme és oposat a la monarquia, l'oligarquia i la dictadura, protegint normativament la llibertat i la igualtat davant la llei. El quart concepte, Democràcia, pot definir-se com el sistema polític en el qual la sobirania resideix en el poble i és exercida mitjançant sufragi universal de manera directa o indirectament per mitjà de representants. A més, en una democràcia ha d'existir una separació efectiva de poders i han de constitucionalitzar-se drets col·lectius, laborals o socials (en aquests dos últims factors, al costat del sufragi femení, es diferencia clarament una democràcia d'un sistema liberal no democràtic com el de la Restauració). En el segle XX, Espanya ha viscut sota un règim democràtic en dos períodes diferents, durant la II República (1931-1936) i des de l'aprovació de la Constitució de 1978 durant la transició fins a l'actualitat.

4ª) (Fins a 2,5 punts) Sols es corregirà una resposta. En el cas que se'n responguen les dues, es corregirà la primera d'aquestes.

1. Obtindrà fins a 2,5 punts tot l'alumnat que desenvolupi els aspectes fonamentals de la temàtica en relació amb les fonts documentals referides. És a dir, que sàpien exposar el Trienni Liberal (1820-1823) i les principals reformes empreses –liberalització de la indústria i el comerç, venda de terres dels monestirs, etc.–, així com la intervenció de la Santa Aliança i la restauració de l'absolutisme: l'anomenada Dècada Ominosa (1823-1833), amb la repressió als liberals, derogació del que es va legislar a Cadis, els conflictes dinàstics i la independència d'Hispanoamèrica.

2. Obtindrà fins a 2,5 punts tot l'alumnat que desenvolupi els aspectes fonamentals de la temàtica utilitzant les fonts com a punt de partida. En aquest cas s'haurà d'exposar els principals esdeveniments de la instauració de la Segona República espanyola des de les eleccions municipals del 14 d'abril de 1931, la formació de les Corts Constituents al juliol, les principals característiques de la Constitució republicana aprovada el 9 de desembre i les etapes polítiques del període republicà, insistint en les reformes polítiques, educatives i socials més assenyalades aprovades sota el Govern de Manuel Azaña, incloent-hi l'aprovació del vot femení.

5ª) (Fins a 2 punts) Sols es corregirà una resposta. En el cas que se'n responguen las dues, es corregirà la primera d'aquestes.

1. Obtindran 2 punts els qui referisquen com s'han reflectit els enfrontaments entre liberals i absolutistes al llarg del segle XIX i la importància dels pronunciaments militars: (Riego (1820), La Granja (1836), O'Donnell (1854); Topete, Serrano i Prim (1868), Pavía i Martínez Campos (1874).
2. Obtindran fins a 2 punts els qui pugen explicar comparativament els processos de canvi polític democràtic en 1931, i en 1977 i 1978, a Espanya, incidint en les principals característiques de les constitucions de 1931 i 1978.

En aquesta última pregunta la resposta és molt oberta i permet diversos raonaments correctes. Amb això es valorarà si l'alumnat sap refondre dades i idees procedents del procés d'aprenentatge de la matèria i els que procedeixen de l'anàlisi de les fonts facilitades. La nota final sobre 10 punts s'obtindrà després de sumar les quatre qualificacions citades. El corrector només podrà exigir els coneixements previstos en els nuclis temàtics de la programació i els que proporcionen les fonts d'informació. No obstant això, si l'alumnat aporta coneixements no previstos i estan ben utilitzats en el context, se li valoraran positivament per a augmentar la qualificació obtinguda. Convé recordar que, encara que l'alumnat haurà d'integrar en la composició del text els seus coneixements i la informació facilitada per les fonts, en aquesta prova no es valoraran solament els coneixements, per la qual cosa per a establir la qualificació definitiva es valorarà el conjunt de la composició i la redacció.